خبر و نظر

آمارهای مثبت هم از راه رسید؛

رشد اقتصادی کاذب با آمارسازی

آرمان‌ملی: آمارهای رشد و توسعه اقتصادی ایران در دو مرکز مرکز آمار ایران و بانک مرکزی تولید می‌شوند که هر کدام براساس شاخص‌های خود دست به انتشار آمار می‌زنند. نکته مشترک در این آمارها استفاده از قیمت ثابت سال‌های گذشته در تولید آمار رشد اقتصادی امسال است! بانک مرکزی نسبت به سال ۹۵ و مرکز آمار نسبت به قیمت ثابت سال ۹۰؛ آمارهای خود را ارائه می‌دهد. هر چند که اعداد و ارقام به‌دست آمده در این آمارها به معنای رشد اقتصادی واقعی نیست ولی به هر حال آمارهایی هستند که برخی آن را به‌عنوان رشد اقتصادی قبول می‌کنند! با این حال این آمارها هیچ توضیحی برای رشد اقتصادی ندارند و اینها صرفا اعدادی هستند که ارزشی از نظر واقعیت‌های اقتصادی ندارد. در تغییرات هشت شاخص اقتصادی در تابستان سال جاری، افزایش ۲۰۵ درصدی صادرات غیرنفتی، رشد اقتصادی مثبت یا روند افزایش سکه و دلار قابل توجه است. مرکز آمار ایران گزارشی از وضعیت شاخص‌های اقتصادی در تابستان ۱۴۰۰ را منتشر کرد. براساس این گزارش، محصول ناخالص داخلی (GDP) بدون نفت به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ در تابستان امسال، ۱۶۲. ۳ هزار میلیارد تومان بوده که بیانگر رشد اقتصادی ۴. ۲ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت ۳. ۳ درصد است. پیش از این مرکز آمار در گزارشی اعلام کرده بود که در نیمه اول ۱۴۰۰، محصول ناخالص داخلی، حدود ۳۶۶ هزار میلیارد تومان با نفت و رشد اقتصادی به ۵. ۹ درصد رسیده بود. همچنین GDP بدون احتساب نفت در نیمه اول امسال حدود ۳۱۳ هزار میلیارد تومان بود که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۴. ۱ درصد رشد داشت. در رابطه با تورم نیز شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی کل کشور در فصل گذشته ۳۳۸. ۷ ثبت شده و نشان از نرخ تورم ۴۵. ۸ درصدی دارد. این در حالی است که شاخص تورم در سال جاری همواره روند افزایشی طی کرده و تاجایی پیش رفت که در شهریورماه نرخ ۴۵. ۸ درصد ثبت شد که خود طی هشت سال گذشته یک رکورد در تورم سالانه به شمار می‌رود. اما از مهرماه روند افزایشی متوقف و در مسیر نزولی قرار گرفته است؛ به طوری که تورم سالانه آذرماه ۴۳. ۴ درصد ثبت شد. آنچه درباره نرخ بیکاری گزارش شده هم نشان می‌دهد که نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر در تابستان تک رقمی و ۹. ۶ درصد بوده ولی با این حال افزایش ۰. ۸ درصدی نسبت به فصل مشابه سال پیش دارد. دولت سیزدهم قول ایجاد یک میلیون و ۸۵۰ هزار فرصت شغلی را داده که قرار است از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ تا پایان سال ۱۴۰۱ و در طول ۱۸ ماه آن را محقق کند. اینکه وزارت کار و سایر دستگاه‌های مربوطه تا چه اندازه این رابطه موفق باشند، قابل سوال است، اما گزارش نقدینگی در فصل گذشته بیانگر رشد آن تا بیش از ۴۰۰۰ هزار میلیارد تومان است که نسبت به تابستان پارسال ۱۷ درصد افزایش داشته است. در رابطه با شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران نیز آمار نشان می‌دهد که در تابستان امسال با ۱۸. ۶ درصد افزایش نسبت به فصل گذشته به یک میلیون و ۳۸۶ هزار واحد رسیده است. در این فصل ارزش جاری بازار سهام نیز ۱۹. ۳ درصد و ارزش کل معاملات بازار بورس اوراق بهادار نسبت به فصل گذشته ۶۳. ۷ درصد افزایش داشته است. شاخص بورس این روزها نیز در کانال یک میلیون ۳۰۰ هزار واحد در نوسان است. در این گزارش در مورد جریان واردات از گمرک هم اعلام شده بیش از ۱۰ میلیون تن و به ارزش ۱۲ میلیارد دلار واردات شده است که نسبت به دوره مشابه سال قبل به لحاظ وزنی ۳۹. ۹ درصد و ارزش ۳۷. ۶ درصد افزایش داشته است. در این فصل کل صادرات غیرنفتی از گمرک ۲۹. ۸ میلیون تن و به ارزش بیش از ۱۰ میلیارد دلار بوده است که نسبت به دوره مشابه سال قبل به لحاظ وزن ۲۰۵ درصد افزایش و به لحاظ ارزش ۵۲. ۱ درصد افزایش داشته است. با این حال تازه‌ترین گزارشی که اخیرا گمرک ایران منتشر کرد از این حکایت داشت که تجارت خارجی کشور در ۹ ماهه امسال از مرز ۷۲ میلیارد دلار گذشته است. شاخص دیگر میانگین قیمت سکه است که در تابستان امسال تمام بهار آزادی (طرح جدید) با ۸. ۷ درصد افزایش حدود ۱۱. ۳ میلیون، سکه نیم بهار آزادی با یک درصد رشد ۵. ۸ میلیون و سکه ربع بهار آزادی با ۳. ۸ درصد افزایش حدود ۳. ۶ میلیون تومان ثبت شده است. همچنین متوسط نرخ دلار در بازار آزاد برابر ۲۵ هزار و ۸۰۰ تومان اعلام شده که نسبت به بهار ۱۰. ۱ درصد افزایش دارد. همچنین متوسط قیمت یورو در بازار آزاد تا ۳۰ هزار و ۵۰۰ تومان ثبت شده که نسبت به فصل قبل ۸. ۷ درصد افزایش داشته است. این در حالی است که آخرین قیمت‌ها از بازار در مورد سکه حاکی از آن است سکه تمام ۱۳ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان است.

«آرمان ملی» حواشی عودت محصولات کشاورزی صادراتی را بررسی می کند:

عدم رعایت قانون با چاشنی انصاف رسانه‌ها؟!

حاشیه‌نشینی قانون ۵۰ ساله مصرف سموم

آرمان ملی: حواشی مربوط به بازگشت محصولات کشاورزی صادراتی همچنان ادامه داشته و این در حالیست که مسئولان با بی‌انصافی خواندن انتقادات معتقدند عودت محصولات کشاورزی به دلیل آنچه عدم رعایت استانداردهای تولید و استفاده بیش از حد سموم گفته می‌شود در همه جای دنیا روالی مرسوم بوده و تنها ۵ درصد از محصولات کشاورزی ایران با این پدیده مواجه‌اند. در واقع موضوع بازگشت خوردن محصولات کشاورزی ایران در چند هفته اخیر و با فلفل‌های صادراتی به مقصد روسیه کلید خورد و پس از آن بازگشت کیوی ارسالی به هند و در ادامه سیب زمینی صادر شده به ترکمنستان توجه رسانه‌ها و افکار عمومی را نسبت به استانداردهای تولید محصولات کشاورزی جلب کرد. در این رابطه کارشناسان استفاده از سموم و آفت کش‌های غیر استاندارد و بی کیفیتی که غالبا هدیه دوستان چشم بادامی است به همراه نبود نقشه راه و نظارت بر نحوه تولید را دلیل اصلی رد شدن محصولات صادراتی ایران عنوان کرده که فارغ از زیان تجاری به واسطه استفاده این محصولات در بازار مصرفی داخل سلامت جامعه را نیز به مخاطره انداخته است.

موضوعی که به‌رغم اهمیت آن همچون روال همیشگی سعی شده تا به جای افزایش نظارت و تدوین نقشه راه تولید و در حالی که کارشناسان و فعالان این حوزه بر نبود استاندارد در حوزه سموم و کودها تاکید دارند با پاک کردن صورت مسأله و آمارسازی انتقادات رسانه‌ها را بی‌انصافی دانسته و برای عدم ایجاد حساسیت در سایر کشورها رسانه‌ها فقط دستاوردهای مثبت را منعکس کنند.

بی‌دقتی نسبت به رعایت استانداردها

همزمان با بازگشت خوردن محصولات کشاورزی صادراتی ایران بررسی‌ها از انجام مذاکرات گسترده برای رفع مشکلات این حوزه خبر می‌دهند که دراین راستا با توجه به سهم بالای روسیه در صادرات محصولات کشاورزی ایران هیاتی برای بررسی و توافق به این کشور اعزام شده است. در این رابطه محمدجواد عسکری رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی درباره برگشت خوردن برخی اقلام صادراتی کشاورزی ایران می‌گوید: در دنیا صادرات محصولات کشاورزی قاعده و قانون دارد؛ باید دو موضوع را رعایت کرد یکی ارگانیک بودن محصولات و دیگری دوره کارنس. وی توضیح داد: دوره کارنس محصولات کشاورزی بدان معناست که از زمانی که محصولات سم زده یا کود داده می‌شوند تا زمان برداشت آن، باید فاصله زمانی گذاشته شود که سم از چرخه فیزیولوژی گیاه خارج شود؛ این همان قاعده و قانون است. رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی ادامه داد: متاسفانه در بحث صادرات محصولات کشاورزی به این نکته بی‌دقتی شده است همچنین بحثی هم درباره صادرات محصولات کشاورزی به روسیه است از چهارماه پیش که رئیس فدراسیون حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان محصولات کشاورزی اعلام کرد که چهار سم مصرفی کنه‌کش، حشره‌کش و قارچ‌کش در برخی محصولات وجود دارد که ناشناخته است که در این راستا هیاتی به روسیه اعزام شده. مشکلات در حال رفع شدن است.

عدم رعایت قانون با گذشت نیم قرن

در واقع رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس در حالی از بی‌دقتی در صادرات محصولات کشاورزی خبر داده و اعلام می‌کند که فدراسیون حمایت از تولید کنندگان و مصرف کنندگان محصولات کشاورزی به مصرف ۴ سم کنه‌کش، حشره‌کش و قارچ‌کش در برخی محصولات اشاره کرده که اعلام این موضوع از آن هم از سوی یک کشور خارجی نشان می‌دهد تاکنون هیچگونه نظارتی بر نحوه اجرای قانون مصرف آفت کش‌ها و سموم نبوده است به گونه‌ای که نایب‌رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تهران نیز بر ان صحه گذاشته و معتقد است: با وجود گذشت نیم قرن از تصویب قانون استفاده از سموم کشاورزی و دستورالعمل‌های سخت آن، اما متأسفانه سال‌های بسیاری است که به قانون عمل نمی‌شود. علی تقوی‌فر می‌گوید: ماجرای باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی فقط مربوط به ایران نیست و در تمام دنیا وجود دارد اما برای آنها به اندازه استاندارد است و اگر استانداردها رعایت شود مشکل چندانی ایجاد نمی‌کند ولی مهم این است که در ایران این استانداردها رعایت نمی‌شود آن هم در شرایطی که قانون آن سال ۱۳۴۸ (۵۲ سال پیش) تصویب شده است. وی با اشاره به اینکه باید نظارت دقیقی بر اجرای قانون وجود داشته باشد، ادامه داد: بخشی از کار نظارت بر تولید محصولات کشاورزی برعهده وزارت جهاد کشاورزی است که باید بر تولید محصولات در مزرعه، استفاده از سموم، واردات سموم و توزیع سموم نظارت داشته باشد و بخش دیگری از کار هم برعهده مسئولان اجرایی مناطق مختلف کشور است، در قانون هم مورد تاکید قرار گرفته که فرماندار، بخشدار، استاندار باید بر تولید محصولات کشاورزی و استفاده از سموم نظارت داشته باشند و اگر تشخیص دادن محصولی از نظر کیفیت و سلامت استانداردها را رعایت نکرده است، اقدام به معدوم سازی کنند. علاوه بر اینها بخشی از کار هم به وزارت بهداشت واگذار شده که باید بر عملکرد مراکز توزیع محصولات کشاورزی مانند مغازه‌ها، میادین و... نظارت داشته باشد. تقوی فر در پاسخ به اینکه چقدر مشکل استفاده از این سموم جدی است یادآور شد: این موضوع سال‌ها پیش از آن هم وجود داشته است و حتما باید کنترل شود. البته متأسفانه آمارها و بررسی‌های دقیقی هم از این ماجرا وجود ندارد و ضعف همین آمارها در استفاده از سموم هم باعث شده که هر زمانی این موضوع مطرح می‌شود عده‌ای آن را رد کنند و گروهی هم روی آن تاکید داشته باشند. وی با اشاره به اینکه اتاق تهران پیش از این درباره استفاده از سموم با ماندگاری بالا هشدارهای بسیاری داده است، اظهار کرد: دو سال پیش در این باره در چند جلسه با حضور کارشناسان و مسئولان وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف جلساتی برگزار و تصمیمات گرفته شد اما متأسفانه فکر اساسی برای حل این مشکل نشد که دلیل آن مشخص نیست.

بی‌انصافی یا کم‌کاری

در حالی که اعضای کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی از هشدار به وزارت جهاد برای استفاده از سموم غیر استاندارد خبر می‌دهند و رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس نیز بر افزایش نظارت‌ها تاکید دارد اما وزارت صمت در تشریح دلایل بازگشت محصولات کشاورزی صادراتی ایران معتقد است این انتقادات بی‌انصافی است و کمتر از ۵ درصد محصولات صادراتی ایران عودت داده می‌شوند که در تمام دنیا مرسوم است موضوعی که به نظر می‌رسد توجیه قابل استناد نبوده و احتمالا منظور معاون وزیر صمت از تکرار این روال در تمامی کشورها احتمالا کشورهایی با شرایطی بسیار پایین‌تر از ایران است البته پیمان پاک معتقد است تفاوت استاندارد روسیه با ایران از دلایل بروز این مشکل بوده که در صورت وجود این تفاوت چرا در خلال این همه سال که محصولات کشاورزی ایران به روسیه صادر می‌شده شاهد چنین مشکلی نبوده‌ایم ضمن آنکه به نظر می‌رسد این معاون وزیر تمایل دارند رسانه‌ها نسبت به موضوعی با این درجه از اهمیت که سلامت جامعه را تحت الشعاع قرار می‌دهد سکوت اختیار کنند تا سایر کشورها حساس نشوند در حالیکه به نظر می‌رسد به‌جای درخواست سکوت باید نسبت به افزایش نظارت‌ها و اجرای قانون مصرف سم‌ها و کودهای استاندارد که وظیفه مسئولان دولتی اقدام شود. در این رابطه علیرضا پیمان پاک می‌گوید: اخباری که طی روزهای گذشته در مورد عودت محصولات کشاورزی صادراتی منتشر شد بی‌انصافی بود؛ حجم قابل توجهی محصول کشاورزی صادر می‌شود و کمتر از ۵ درصد از این صادرات به کشور عودت می‌خورد. وی در ادامه افزود: قرنطینه باید جلوی این اتفاق را بگیرد. شاید از ۱۰۰ کانتینری که صادر می‌شود ۲ کانتینر از دست قرنطینه در برود؛ به عنوان مثال می‌توان به صادرات فلفل دلمه‌ای اشاره کرد. باید وضعیت فلفل دلمه‌ای را از مقصد تولید مدیریت کرد. در این فرایند هیچ ایرادی در مورد سموم و کود وارد نشده بود، بلکه استانداردهای روسیه با ایران متفاوت است. استانداردهای روسیه بر پایه گوست است. این استاندارد باید ترجمه و تطبیق داده می‌شد؛ مثلاً این سموم مواد افزودنی را نمی‌پذیریم و این فاکتورها را داریم. پیمان پاک در مورد اظهارات نادرست مسئولان کشاورزی در مورد عودت خوردن محصولات کشاورزی صادراتی، اظهار کرد: در کل دنیا این اتفاق می‌افتد؛ عودت خوردن برنج‌های هندی، عودت خوردن ذرت‌های برزیلی از این دست است. وی با بیان اینکه فرهنگ کشور باید صادراتی شود، اظهار کرد: یکی از عمده مشکلات در حوزه تجارت نداشتن فرهنگ صادراتی است. وقتی یک کانتینر عودت می‌خورد در بوق و کرنا می‌کنند و محصول ایرانی را بی‌کیفیت نشان می‌دهند. این در حالیست در این زمان نیز بقیه کشورها رسانه‌ها را بررسی می‌کنند و سخت‌گیری نسبت به محصولات ایرانی افزایش می‌یابد. در واقع موج رسانه‌ای موجب سخت گیری کشورها می‌شود. وی در مورد عملکرد وزارت بهداشت در این حوزه نیز گفت: در حوزه فلفل دلمه‌ای کم‌کاری از سوی وزارت بهداشت روی داد، زیرا سفیر ایران در روسیه طی ۹ ماه گذشته ۴۸ بار به مسئولان کشور نامه فرستاده اما هیچ جوابی دریافت نکرده است. پیمان پاک افزود: بنابراین کم‌کاری قطعا بوده اما ایجاد موج رسانه‌ای درست نیست. در این ۴۸ مکاتبه‌ای که سفیر ما انجام داده اصلاً عنوان نشده که محصول ایرانی سم دارد بلکه گفته اطلاعات بدهید محصولات را رجیستر کنیم. وی در مورد بازگشت بار سیب زمینی از کشور ازبکستان گفت: بر اساس قانون انتزاع وزارت جهاد کشاورزی مسئول حوزه محصولات کشاورزی است اما چون هنوز بین‌المللی نشده‌اند سازمان توسعه تجارت به این وزارتخانه کمک می‌کند. چندی پیش مسئولان وزارت کشاورزی ازبکستان به ایران آمدند و پس ازبرنامه ریزی حجم قابل توجهی بار سیب زمینی به ازبکستان صادر شد و تعدادی کانتینر بازگشت خورد. علت بازگشت سیب زمینی نیز این بود که برای بازار ازبکستان تولید نشده بود؛ به این معنا که تولیدکننده همان باری را که برای عراق تولید کرده بود برای ازبکستان فرستاده بود در حالی که استانداردهای این دو کشور کاملا با هم متفاوت است.

بازار سرمایه در روزهای قرمز

بازارگردان‌ها از بورس عقب ماندند

آرمان‌ملی: بازار سرمایه روزهای خوبی را سپری نمی‌کند و جز چند روز در ماه مابقی روزها؛ روزگار بازار سرمایه خون است. در این میان سهامداران خسته از ضعیت بازار سعی دارند تا با استفاده از بازارگردان‌ها و عرضه اولیه‌ها بخشی از زیان خود را جبران کنند، اما با توجه به وضعیت جنگی در بازار؛ گویا فعلا خبری از حیات این بخش‌ها نیست! ارزش صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله یا همان ETFها تحت تاثیر نوسانات بازار همچنان نزولی است و درحالیکه دارایکم حدودا با قیمت روز عرضه معامله می‌شود، پالایشی یکم هنوز هم زیر قیمت روز عرضه درحال معامله است و با اینکه وعده بازارگردان برای این دو صندوق داده شده بود، هنوز هم سهامداران شاهد از بین رفتن سرمایه‌های خود در این دو صندوق بی‌بازارگردان هستند! سال گذشته و درحالی که شاخص کل بورس برای گذر از مرز دو میلیون واحد کمین کرده بود، وعده عرضه سه صندوق دولتی در قالب ETF از سوی دولتمردان داده و قرار شد صندوق نخست بانکی و بیمه‌ای، صندوق دوم پالایشی و صندوق سوم خودرویی و فلزی باشد. دولت بنا داشت باقیمانده سهم خود در برخی بانک‌ها، بیمه‌ها، پالایشگاه‌ها، شرکت‌های خودرویی و فولادی را در بازار عرضه و از این طریق سهام خود را به مردم واگذار کند. این صندوق‌ها با ۲۰ تا ۳۰ درصد تخفیف به مردم واگذار شد و هر ایرانی دارای کد ملی می‌توانست خریدار آنها باشد. بر این اساس، صندوق اول با نام دارایکم در اوایل تابستان سال گذشته عرضه و در سوم تیرماه قابل معامله شد. در واقع وزارت امور اقتصادی و دارایی از طریق این واگذاری، به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران، باقیمانده سهام خود در بانک‌های ملت، تجارت و صادرات ایران و بیمه‌های البرز و اتکایی امین را واگذار کرد. در پذیره‌نویسی صندوق دارایکم بیش از چهار میلیون نفر مشارکت کردند. صندوقی که هم راستا با روزهای صعودی بازار سرمایه، بازدهی چشمگیری داشت و تا ۲۰۰ درصد سود هم پیش رفت. سوددهی دارایکم به گونه‌ای بود که حتی با وجود سقوط چشمگیر شاخص کل بورس از دو میلیون واحد به کمتر از یک میلیون واحد، این صندوق همچنان در سود قرار داشت. درحال حاضر و تا زمان نگارش این گزارش، دارایکم با قیمت ۱۱ هزار تومان درحال معامله است که تنها هزار تومان از قیمت روز عرضه بالاتر است. مسیر سوددهی پالایشی یکم از همان ابتدا کاملا از دارایکم جدا شد. پالایشی یکم باقی مانده سهام دولت در چهار پالایشگاه تهران، تبریز، اصفهان و بندرعباس بود که عرضه آن با اختلاف بین وزارت نفت و وزارت اقتصاد کلید خورد و بهانه‌ای برای ریزش بازار شد! این صندوق عرضه شد، اما عرضه آن همزمان با ریزش بازار بود. هر واحد این صندوق نیز در روز عرضه ۱۰ هزار تومان قیمت داشت ولی در روزهای ریزشی بازار به ۵۰۰۰ تومان، یعنی نصف قیمت روز عرضه نیز رسید. درحال حاضر و تا زمان نگارش این گزارش، نیز این صندوق با قیمت ۷۰۰۰ تومان معامله می‌شود که ۳۰۰۰ تومان زیر قیمت روز عرضه است. جالب است که وعده‌های مسئولان درمورد ساماندهی وضعیت این دو صندوق یدطولایی دارد! به طوریکه محمدعلی دهقان دهنوی، رئیس سابق سازمان بورس و اوراق بهادار بارها اعلام کرده بود که سهم‌های دولتی نیز باید دارای بازارگردان باشند و دولت نیز مانند هر ناشر دیگری باید از سهم خود حمایت کند. حتی در زمانی که دهقان سکان دار سازمان بود، قرار شد سهم جدید پالایشی یکم یا سهم‌های دیگر به سهام داران ETF هبه شود که این اتفاق هرگز رخ نداد. اخیرا نیز مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار از رایزنی برای تخصیص منابعی برای بازارگردانی صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله یا همان ETFها (پالایشی یکم و دارایکم) خبر داده و اعلام کرده بود که برای تخصیص منابعی در حال رایزنی هستیم تا این منابع تجهیز شوند که مدیر صندوق بتواند بازارگردانی این صندوق‌ها را انجام دهد. نکته جالب در این راستا این است که سیاست سازمان بورس از حدود دو سال قبل این است که همه سهم‌ها بازارگردان داشته باشند، اما این موضوع درمورد سهام دولت صدق نکرد و با وجود اینکه وعده آن در بازه‌های زمانی متفاوت از سوی مسئولان داده شد، هنوز هم سهامداران شاهد از بین رفتن سرمایه‌های خود در این دو صندوق هستند.

دیدگاه

نگاه مرکز پژوهش‌ها به کنتور بودجه!

آرمان‌ملی: معاونت مطالعات تولیدی مرکز پژوهش‌های مجلس طی گزارشی به بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ در بخش صنعت برق پرداخت. در این گزارش بیان شده «احکام لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ در بخش برق تغییراتی نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ دارد، اما موضوعاتی از قبیل عوارض برق، بیمه مشترکان خانگی و تجاری، نصب کنتورهای هوشمند برای مشترکان پرمصرف برق مشابه قانون بودجه سال ۱۴۰۰ در لایحه تکرار شده است.» در ادامه این گزارش تصریح شده «البته دو جزء مهم از تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با موضوع تسویه بدهی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش برق با مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده و تعرفه مشترکان پرمصرف خانگی در بخش برق از لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شده است.» در این گزارش آمده «با توجه به اهمیت و اینکه هیچ سازوکار دیگری برای این موضوع وجود ندارد پیشنهاد می‌شود احکام متناظر آنها در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ همراه با تغییراتی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ ابقا شود. همچنین طرح تأمین مالی نوسازی شبکه‌های فرسوده از محل واگذاری بخشی از اموال و دارایی‌ها در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شده که به دلیل نوع مالکیت که کمترین آن خرید بوده است، لزومی به ابقای آن دیده نمی‌شود.» در بخش دیگری از این گزارش می‌خوانیم «در مورد سوخت صرفه‌جویی شده نیروگاه‌ها که پیشتر در تبصره «۱۵» وجود داشت، ردیف جدیدی در تبصره «۱۴» اضافه شده که فقط برای تعهدات سوخت صرفه‌جویی شده در نیروگاه‌ها با استناد به ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف به مبلغ ۳۰ هزار میلیارد ریال، امکان استفاده از آن برای توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر را فراهم کرده است.» مرکز پژوهش‌ها در تبیین وضعیت فعلی صنعت برق کشور با اشاره به افزایش ظرفیت شبکه از طریق نیروگاه‌های تجدیدپذیر و خودتأمین، گفته «در سال ۹۹ ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر در کشور حدود ۷۸۹ مگاوات بوده که کمتر از ۱ درصد از کل ظرفیت کشور را تشکیل می‌دهد. براساس ماده ۵۰ برنامه پنج ساله ششم توسعه مقرر شده بود این ظرفیت معادل ۵ درصد از ظرفیت نامی نیروگاه‌های منصوب در کشور برسد. با توجه به شیب منفی تراز گاز و تأمین مساله سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها در فصل زمستان و همچنین پیک و ظرفیت عملی در فصل تابستان، تنوع‌بخشی به سبد عرضه انرژی، کاهش وابستگی گازی و حرکت به سمت انرژی تجدیدپذیر اجتناب‌ناپذیر است. در صورت ادامه روند کنونی و عدم بازنشستگی نیروگاه‌ها و تولید ۲۰ گیگاوات ظرفیت نامی حرارتی جدید تا تابستان سال ۱۴۰۴، در حدود ۶۵ میلیون مترمکعب در روز کسری گاز موجود در آن تاریخ وجود خواهد داشت. شواهد حاکی از آن است که لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ در راستای برنامه دولت مبنی بر ایجاد ظرفیت سالیانه ۲/۵ گیگاواتی تجدیدپذیر تدوین شده است. سهم ۸۰ درصدی ساتبا از عوارض برق در تبصره ۶ و ایجاد ردیف بودجه برای تعهدات سوخت صرفه‌جویی شده در نیروگاه‌ها در تبصره ۱۴ در این راستا است.

ذره‌بین

دست‌رد بانک مرکزی به سینه دردانه وزارت صمت

آرمان‌ملی: چند ماهی از ممنوعیت واردات لوازم خانگی خارجی می‌گذرد، پرده‌ای دیگر از انحصارطلبی تولید داخلی که چندان هم تولید داخلی محسوب نمی‌شود بیشتر مونتاژکاری است! بعد از این موضوع و رو شدن دست گروه انتخاب در سوءاستفاده از برند کره‌ای «دوو» برای فروش محصولاتش و آبروریزی‌ای که ایجاد شد همه فکر می‌کردند وزارت صمت وارد موضوع شده از این گروه متخلف سوال می‌کند ولی این اتفاق نیافتاد. با این حال این گروه با نفوذی که داشت بعد از ایجاد انحصار و افزایش قیمت غیرقانونی و بازی با بازار جیب مردم باز هم مورد حمایت وزارت صمت قرار گرفت تا جایی که وزیر صمت به بانک مرکزی نامه نوشت و درخواست پرداخت ۳۰۰ میلیون یورو به گروه انتخاب را داشت! این درخواست برای گروه انتخاب با زیرگروه‌هایی که با برندهای مختلف بازار را تسخیر کرده‌اند درحالی داده شده که چندین برند از گروه‌های تولید لوازم خانگی در وضعیت بسیار اسفناکی هستند و حتی به تعطیلی کشیده شدند و نیاز مبرم به وام برای احیا دارند! هرچند احیای واحدهای تولیدی ورشکسته و شکست خورده در بازار لوازم خانگی یا هر صنف دیگری کمک زیادی به صنعت نخواهد کرد ولی در این مورد اگر قرار بود وامی پرداخت شود باید این گروه‌ها موردتوجه قرار می‌گرفتند! به هر حال این درخواست از سوی بانک مرکزی رد شد. مدیرکل عملیات پولی و اعتباری اداره اعتبارات بانک مرکزی به درخواست وزارت صنعت پاسخ داد و با برشمردن دلایل متعدد، تاکید کرد قائل شدن استثناء بیشتر درباره ضوابط آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان ریسک‌ها و تبعات منفی برای شبکه بانکی به دنبال خواهد و هم اکنون مستثنی شدن برخی بنگاه‌های دولتی از مفاد آیین نامه موصوف مورد تایید بانک مرکزی نیست. در نامه بانک مرکز آمده است: «درباره مستثنی شدن گروه صنعتی انتخاب و شرکت‌های زیرمجموعه از محدودیت‌های ذی نفع واحد و نیز سایر بنگاه‌های تولیدی لوازم خانگی از محدودیت‌های مقرر در آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان، به استحضار می‌رسد آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان نقش مهمی در کاهش ریسک تمرکز بر ترازنامه بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی، فراهم کردن امکان بهره‌مندی افراد مختلف از منابع شبکه بانکی و کمیته ساختن آسیب‌های ناشی از تمرکز منابع بانکی حول اشخاص مرتبط با یکدیگر دارد. با توجه به اصل عدم یا حداقل استثناپذیری مقررات، ریسک‌ها و تبعات ناشی از تمرکز منابع بانک در اختیار اشخاص مرتبط با یکدیگر و نیز با توجه به اینکه یکی از راهکارهای متصور درباره تامین مالی مجموعه‌های بزرگ اقتصادی، استفاده از روش اعطای تسهیلات به صورت مشترک (سندیکایی، کنسرسیومی و یا روش‌ها متشابه) است که با بهره‌گیری از آن می‌توان بر مشکلات تامین مالی ناشی از محدودیت‌های آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان فائق آمده و بدین نحو ریسک اضافی نیز به آن شبکه بانکی کشور تحمیل نکرد. درحال حاضر مستثنی شدن برخی بنگاه‌های دولتی از مفاد آیین نامه موصوف مورد تایید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیست.» در این بین علی‌حسین رعیتی‌فرد، معاون روابط کار وزیر کار «بر لزوم جلوگیری از ورود محصولات خارجی لوازم خانگی تاکید کرد و افزود: محصولات داخلی تولیدی می‌تواند نیاز کشور را تأمین کند و به بازار بزرگ غرب آسیا برای صادرات راه یابد!» قطعا ایشان از ممنوع شدن یکباره واردات بی‌اطلاع هستند که بر این موضوع تاکید دوباره دارند!